

Regioonide Komitee arvamused „ELi Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia (EUSAIR)”

(2014/C 271/08)

Raportöör Gian Mario Spacca (IT/ALDE), Marche maavanem**Viitedokument** COM(2014) 357 final

SWD(2014) 190 final

SWD(2014) 191 final

I POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tervitab Euroopa Ülemkogu 2012. aasta detsembri järeldusi, milles ta palus komisjonil esitada ELi Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia (EUSAIR) 2014. aasta lõpuks. Kõnealuse otsuse tegemist soovitati 11. oktoobril 2011. aastal vastuvõetud Regioonide Komitee omaalgatuslikus arvamuses „Territoriaalne koostöö Vahemere piirkonnas Aadria mere ja Joonia mere makropiirkonna kaudu”⁽¹⁾;

2. nõustub makropiirkondlike strateegiate määratlusega Euroopa Ülemkogu heakskiidetud ühtsete raamistikena, mis on seotud samas geograafilises piirkonnas asuvate liikmesriikide ja kolmandate riikidega, mis käsitlevad ühiseid probleeme ning mis saavad kasu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse nimel tehtavast tugevdatud koostööst⁽²⁾;

ELi integratsioon ja välismõõde

3. tervitab EUSAIRi ettepanekut, millega on hõlmatud neli ELi liikmesriiki (Horvaatia, Kreeka, Itaalia ja Sloveenia) ja neli ELi mittekuuluvat riiki (Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro ning Serbia) ning mille abil antakse oluline panus piirkonnas asuvate kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide Euroopa integratsiooni. ELi integratsiooni aspekt annab makropiirkondlikule strateegiale olulise lisaväärtuse⁽³⁾;

4. rõhutab leppimise, julgeoleku ja stabiilsuse aspekte Aadria ja Joonia mere piirkonnas, tehes koostööd teiste ELi mittekuuluvate riikidega, mis võiks tulevikus kõnealusesse makropiirkonda kaasata. Sellega seoses tõstab komitee esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esmatähtsat osa demokraatia, detsentraliseerimise ning kohaliku ja piirkondliku isevalitsemise ja suutlikkuse suurendamise edendamisel;

5. märgib, et Aadria ja Joonia mere strateegiast võib kujuneda tee viit senisest terviklikuma lähenemisviisi ja strateegia poole, hõlmates kogu Vahemere piirkonna, nagu rõhutas Euroopa Parlament⁽⁴⁾;

6. märgib, et Vahemere piirkonna kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee (ARLEM) on samuti kutsunud üles rakendama makropiirkondlikku käsitusviisi kogu Vahemere piirkonnas kolme tervikliku makropiirkonna – Vahemere lääneosa, Aadria ja Joonia meri ning Vahemere idaosa – arengu alusel⁽⁵⁾;

Mitmetasandiline valitsemistava

7. nõustub üldasjade nõukogu 2013. aasta oktoobri järeldustega vajaduse kohta makropiirkondade juhtimissüsteemide läbivaatamise järele ning väljendab heameelt aruande üle, mille Euroopa Komisjon avaldas 20. mail 2014, ning Euroopa Komisjoni 17. juuni 2014. aasta teatise üle ELi Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia kohta. Lisaks sellele jagab komitee nõukogu seisukohta asjaomaste riikide vastutuse ja strateegias osalemise olulisuse kohta, mis eeldab vastavate kohalike ja piirkondlike osalejate tugevdamist ning pikaajaliste kohustuste võtmist sidusrühmade poolt,⁽⁶⁾ ning palub piirkondi ja Regioonide Komiteed senisest ulatuslikumalt kaasata lisaks rakendamisetapile ka kooskõlastamisetappi Euroopa Komisjoni toetamiseks. Komitee nõustub sellega, et tegevuskavas nähakse ette iga samba eest vastutavatel pädevatest ministeeriumitest pärit koordineerijatel põhinev juhtimisstruktuur, ning rõhutab, et koordineerijad võivad olla ka piirkondlikest valitsustest;

⁽¹⁾ CdR 168/2011 fin.

⁽²⁾ COM(2013) 468 final.

⁽³⁾ COM(2013) 468 final.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi resolutsioon P7_TA (2012) 0269.

⁽⁵⁾ Regioonide Komitee ARLEM-i aruanne 2013/02318.

⁽⁶⁾ COM(2013) 468 final.

8. rõhutab vajadust aruka kooskõlastatud juhtimise järele, hõlmates nelja omavahel seotud juhtimistasandit: tugev poliitiline juhtimine, mis võimaldab osalevate riikide selget otsustusprotsessi – mida lihtsustab Regioonide Komitee toetusel Euroopa Komisjon –, hea koordineerimine, kokkulepe piirkondlikus rakendamises ning ulatuslik osalus;
9. rõhutab, et EUSAIR vajab tugevat poliitilist juhtimist ning et Aadria ja Joonia mere algatusel, mis hõlmab kaheksa asjaomase riigi välisministreid, võiks sellega seoses olla oluline koordineeriv roll. Teiselt poolt vajab EUSAIR mitmetasandilise valitsemise platvormi ning piirkonnad ja kohalikud omavalitsused võivad pakkuda kvaliteetseid oskusi projektide tõhusaks rakendamiseks tervikliku makropiirkondliku käsitlusviisi raames;
10. kutsub üles suurendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli strateegia juhtimisel ja rakendamisel;
11. märgib sellega seoses, et Regioonide Komitees moodustati 30. jaanuaril 2013 Aadria ja Joonia mere piirkondadevaheline rühm, mille ülesandeks on Euroopa Komisjoni toetamine Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia väljatöötamisel 2014. aasta lõpuks ning Aadria ja Joonia mere piirkonna ühise identiteedi edendamine, et tõsta esile piirkonna täielikku potentsiaali;
12. märgib, et Euroopa Ülemkogu poolt komisjonile antud „ülesanne“ on piirkonnas asuvate riikide ühiste jõupingutuste tulemus. See toetub mitmele algatusele nagu Aadria mere ja Joonia mere algatus, mis loodi 2000. aasta Ancona deklaratsiooniga, ning teistele Aadria ja Joonia mere piirkonna foorumitele ja võrgustikele, nagu Aadria ja Joonia mere piirkonna linnade foorum, Aadria ja Joonia mere piirkonna kaubanduskodade foorum, ülikoolide võrgustik Uniadriion ning Aadria ja Joonia mere euroregioon;
13. rõhutab, et piirkondlike vajadustega võidakse arvestada, kasutades alt üles suunatud mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisi, et tegeleda Aadria ja Joonia mere piirkonna üldiste probleemide ja väljakutsetega laialdase heakskiidu leidnud lahenduste abil. See on kõnealuse ELi strateegia edu võti;

Aadria ja Joonia mere piirkonna väljakutsed ja ülesanded

14. nõustub sellega, et kavandatud strateegia peamine eesmärk on edendada piirkonnas jätkusuutlikku majanduslikku ja sotsiaalset heaolu, majanduskasvu ja töökohtade loomist kooskõlas strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkidega, suurendades piirkonna atraktiivsust, konkurentsivõimet ja ühenduvust, säilitades samas keskkonna ning mere- ja rannikualade ökosüsteemid;
15. tervitab komisjoni vastuvõetud ja EUSAIRi strateegiasse lisatud „Aadria ja Joonia mere merestrateegiat“ ⁽⁷⁾;
16. tervitab piirkonnas sidusrühmadega peetud laiaulatuslikust konsulteerimisest selgunud EUSAIRi nelja temaatilise samba ulatust ja sisu. Need sambad on „meremajanduse kasv“, „piirkonna ühendamine“, „keskkonnakvaliteet“ ja „säästev turism“. Komitee väljendab heameelt teabevahetuse lisamise üle horisontaalsetesse teemadesse „Suutlikkuse suurendamine ja teabevahetus“ ning „Teadusuuringud, innovatsioon ja VKEed“;
17. kutsub Euroopa Komisjoni üles koostama põhihinnangu Aadria ja Joonia mere piirkonna makromajandusliku olukorra ja mõju kohta esimese sammuna suutlikkuse suurendamisel, strateegia rakendamise lihtsustamisel ja selle nelja põhisamba/prioriteetse meetme ellurakendamisel, et parandada eesmärkide suunatust ja mõõta nende poole liikumisel tehtud edusamme;
18. palub senisest rohkem keskenduda territoriaalsele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja sellistele suurtele probleemidele, mida üksikud riigid ei suuda tõhusalt lahendada, nagu tervishoid, aktiivsena vananemine, demograafiliste ja majanduslike tingimuste erinevused piirkonna riikide vahel ja sees ning julgeoleku, organiseeritud kuritegevuse, ebaseadusliku sisserände, ettevõtete ümberpaigutamise ja noorte tööpuudusega seotud probleemid. Kõnealuste küsimustega tuleks tegeleda kõigis neljas sambas, et saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv kooskõlas strateegia „Euroopa 2020“ poliitikameetmete ja eesmärkidega ning suurendada EUSAIRi piirkonna konkurentsivõimet ja atraktiivsust;
19. kutsub üles kasutama Läänemere ja Doonau piirkonna strateegiatest saadud kogemusi ning korraldama iga-aastase EUSAIRi foorumi, et edendada majanduslik-sotsiaalset dialoogi ning ulatuslikku osalust Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegias, kaasates sinna tõhusalt sotsiaalvaldkonna ja majanduselu sidusrühmad (ametiühingud, tööandjate organisatsioonid, valitsusvälised organisatsioonid, noorteorganisatsioonid, kodanikuühiskonna ühendused jne);

⁽⁷⁾ COM(2012) 713 final.

Rahastamine

20. väljendab heameelt selle üle, et ajakava võimaldab võtta EUSAIRi arvesse ELi struktuuri- ja investeerimisfondide ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) vahendite uue põlvkonna 2014.–2020. aasta kavandamis- ja programmido-kumentides (partnerlusleping, IPA strateegiadokumendid, rakenduskavad) ning kõigis asjaomastes ELi poliitikavaldkondades ja programmides nagu Horisont 2020, COSME programm jne;

21. märgib, et ühissätete määrus, Euroopa territoriaalse koostöö määrus ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendi määrus pakuvad EUSAIRile reaalseid võimalusi, kuna nendes kõigis nõutakse, et struktuuri- ja investeerimisfondides ning ühinemiseelse abi rahastamisvahendis võetaks arvesse makropiirkondlikke prioriteete;

22. rõhutab vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused senisest tõhusamalt Aadria ja Joonia mere piirkonna jaoks prioriteetsete projektide kindlaksmääramisse. Komitee väljendab heameelt selle üle, et looduskatastroofide riski juhtimine lisatakse ELi Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegiat käsitleva komisjoni teatise nelja samba horisontaalsetesse põhimõtetes, ning palub pöörata jooksvas tegevuskavas rohkem tähelepanu sellistele horisontaalsetele küsimustele nagu ränne, õigus tervishoiule ja haldusalane koolitus Aadria ja Joonia mere piirkonna kõrgkoolis;

23. kutsub Euroopa ja rahvusvahelisi institutsioone, nagu Euroopa Investeerimispank, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank, Maailmapank ning teised finantsasutused, üles andma aktiivselt toetust nii nagu Lääne-Balkani investeerimiskeskonna puhul;

24. soovib luua koostöös Euroopa Investeerimispanga ja rahvusvaheliste finantsasutustega rakendusvahend, mille abil saaks esitada „pankade poolt aktsepteeritavaid” projekte⁽⁸⁾;

25. kutsub üles täiendama olemasolevaid rahastamisvahendeid erasektori kaasrahastamisega;

26. tunnistab „kolme ei” reeglit (ei võeta vastu uusi õigussätteid, ei asutata uusi institutsioone, ei eraldada täiendavaid rahastamisvahendeid) ning juhib tähelepanu paljudel foorumitel osutatud „kolme ja” reeglile: rohkem täiendavat rahastamist, rohkem institutsioonilist koordineerimist ning rohkem uusi projekte;

27. rõhutab, et ELi tasandil eraldatav rahaline toetus makropiirkondlike strateegiatega seotud tehnilise abi osutamiseks on juba osutunud oluliseks teguriks Läänemere strateegia puhul ning et seda toetust tuleks laiendada Aadria ja Joonia mere makropiirkondlikule strateegiale. Komitee taotleb eraldi eelarverea loomist Aadria mere ja Joonia mere makropiirkonna tehnilise abi jaoks, järgides Läänemere makropiirkonna ja Doonau makropiirkonna jaoks loodud eelarverea näidet, kus nähakse mõlemale piirkonnale 2014. aastal ette 2,5 miljoni euro ulatuses kulukohustuste ja maksete assigneeringuid;

Teabevahetus

28. kutsub üles senisest rohkem keskenduma teabevahetusele kui horisontaalsele teemale, et suurendada üldsuse osalust makropiirkondlikus strateegias ja tugevamat valitsemistava, nagu rõhutati ka Euroopa Komisjonile adresseeritud 2013. aasta detsembris esitatud Regioonide Komitee Aadria ja Joonia mere piirkondadevahelise rühma panuses sidusrühmadega konsulteerimisse;

29. rõhutab teabevahetust kui vahendit, mille abil tõsta kodanikuühiskonna teadlikkust sellest, mida kõnealune strateegia endast kujutab kodanike jaoks, ja selle lisaväärtusest Aadria ja Joonia mere piirkonna identiteedi tugevdamisel;

Suutlikkuse suurendamine

30. nõustub sellega, et suutlikkuse suurendamine on oluline horisontaalne teema EUSAIRi edu tagamiseks, kuna Aadria ja Joonia mere piirkond on suure pindalaga ala, mille moodustavad erinevate haldusstruktuuridega ELi liikmesriigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid;

31. märgib, et nii ELi liikmesriigid kui ka ELi mittekuuluvad riigid peavad täiendama oma oskusi ja suurendama suutlikkust, et leida arukaid, jätkusuutlikke ja kaasavaid lahendusi ühistele probleemidele inimressursside juhtimise, rahvusvaheliste suhete jt valdkondades. Üks võimalik meede oleks Aadria ja Joonia mere piirkonna avaliku halduse kõrgkooli asutamine Prantsuse Riikliku Avaliku Halduse Kõrgkooli ENA (Ecole Nationale d'Administration) eeskujul, kus Aadria ja Joonia mere piirkonna ametnikud saaksid arendada mitmetasandilises valitsemises nõutavaid oskusi ja teadmisi nii, et nad oskaksid avalikus halduses rakendada innovaatilisi protsesse;

⁽⁸⁾ COM(2011) 381 final.

32. leiab, et kauakestva rahumeelse dialoogi ja tõhusa koostöö rajamine Aadria ja Joonia mere piirkonnas ei saa toimuda ilma asjaomaste piirkondade noorte järjepideva kaasamiseta. Seepärast kutsub komitee liikmesriike ja Euroopa Komisjoni edendama, lihtsustama ja parandama noorte liikuvusprogrammide rakendamist EUSAIRi raames;

33. rõhutab, et piirkonna jaoks olulisi kiireloomulisi poliitilisi küsimusi nagu ränne tuleks käsitada integratsiooni teguri ja tööhõive allikana, aidates Aadria ja Joonia mere piirkonnal ning Vahemere piirkonnal tervikuna tegeleda suurte probleemidega;

34. rõhutab, et julgeolek on teine oluline mureküsimus, mida ei saa lahendada üksikud riigid, ja kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama strateegia kõigisse nelja sambasse konkreetsed meetmed kõnealuse probleemiga tegelemiseks;

35. tervitab Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatist „Avatud ja turvalise ülemaailmse merenduse tagamiseks: Euroopa Liidu meresõidu turvalisuse strateegia elemendid”,⁽⁹⁾ rõhutades, et Euroopa huvid merendusvaldkonnas on ELi kodanike ja kogukondade heaolu, jõukuse ja turvalisuse jaoks elulise tähtsusega;

36. juhib tähelepanu sellele, et kodanike heaolu on esmatähtis piirkonna ühtlase arengu seisukohast. Komitee rõhutab, et tervishoiuteenused ja teadusuuringud tuleks kooskõlastada, et tagada tervishoiu valdkonna tõhusus;

Meremajanduse kasv

37. rõhutab teemade „kalandus ja vesiviljelus”, „merebiotehnoloogia” ja „mere- ja mereseireteenused” olulisust;

38. tervitab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, millega kehtestatakse mereala ruumilise planeerimise ja rannikualade integreeritud haldamise raamistik,⁽¹⁰⁾ ning kutsub Euroopa Komisjoni üles võtma kõnealust direktiivi arvesse Aadria ja Joonia mere piirkonnas võetavate meetmete kavandamisel;

39. rõhutab, et merenduse ja meremajandusega seotud majanduskasvu kaasatud sidusrühmade mitmetasandiline valitsemine on esmatähtis tegur Aadria ja Joonia mere piirkonna tõhusa haldamise jaoks kalapüüki ja kalavarude säilitamist reguleerivate ühiste eeskirjade ja protokollide ning standarditud juhtimissüsteemide ja -menetluste kaudu;

40. rõhutab, et kalapüügi ja vesiviljeluse ning (tihedas seoses teise sambaga) meretranspordi ja sadamate, k.a sisemaa taristu ja merendusklasterite ökoinnovatsioon ja ajakohastamine on esmatähtsad mereressursside ja -süsteemide ratsionaalse kasutamise tagamise seisukohast. Ühine kaubamärk kvaliteetsete ja jälgitavate kalatoodete märgistamiseks võiks kujuneda piirkonna edendamise oluliseks vahendiks;

Piirkonna ühendamine

41. rõhutab teemade „meretransport”, „sisemaa mitmeliigiline transport” ja „energiavõrgud” ning mittemateriaalse IKT taristu tõhustamise olulisust. Aadria ja Joonia mere piirkonna pilv („Adriatic Ionian cloud”) kujutab endast vahendit olemasolevate platvormide ühendamiseks, et ühtlustada ühiselt kasutatavad protsessid ja protokollid, võimaldada tõhusat mitmeliigilist kauba- ja reisijatevedu ning edendada teenuseid, keskkonnakaitset ja mereohutust;

42. rõhutab, et Aadria ja Joonia mere piirkonnas tuleb parandada ligipääsu Kagu-Euroopast ülejäänud maailmale, sh Vahemere piirkonnale, laiendades Läänemere-Aadria mere koridori piki Aadria merd. Piirkonna mitmeliigilised transpordisüsteemid vajavad tugevdamist, et tõhustada piirkonna positsiooni transpordi sõlmpunktina rahvusvahelises raamistikus;

Keskkonnakvaliteet

43. rõhutab, et teemade „merekeskkonna elurikkus”, „merede reostus” ning „piiriülesed maismaal asuvad elupaigad ja elurikkus” olulisust;

⁽⁹⁾ JOIN(2014) 9 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2013) 133 final.

44. rõhutab, et Aadria ja Joonia mere piirkonnas tuleb säilitada elupaigad ja ökosüsteemid ning tegeleda kliimamuutustest tulenevate probleemidega tervikliku mitmetasandilise valitsemise abil, kaasates kõik sidusrühmad integreeritud ühisprotsessi;

45. juhib tähelepanu tõigale, et Vahemeri on poolsuletud meri, kus vee uuenemise määr on maailma kõige madalam, mistõttu on vaja selle hapra ökosüsteemi kõrgetasemelist kaitset ja täiustatud katseprojekte;

46. väljendab heameelt 2013. aasta aprillis avaldatud „Kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi strateegia”⁽¹¹⁾ üle, milles julgustatakse parimate tavade vastastikust tutvustamist ja makropiirkondlike tegevuskavade väljatöötamist näidatena ülemaailmsetest lähenemisviisidest ohtude ja haavatavuse hindamise tõhustamisele;

Säästev turism

47. rõhutab Ateena konverentsil korraldatud sidusrühmade konsulteerimisel tuvastatud teemade „mitmekesised turismitooted ja -teenused” ja „säästva turismi juhtimine” olulisust;

48. rõhutab, et piirkonna atraktiivsus väljendub eelkõige turismis, mis on majanduskasvu seisukohast üks olulisimaid sektoreid ning piirkonna merenduse ja sisemaa majandusarengu märkimisväärne hoogustaja. Sektori areng eeldab mitmetasandilist valitsemist, kuhu on kaasatud riigi tasandi ametiasutused ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ja kõik piirkondlikud sidusrühmad kaubanduskodadest ülikoolideni;

49. rõhutab, et ühiseid looduslikke, kultuurilisi ja ajaloolisi väärtusi, põllumajandusliku toidutööstuse kvaliteettooteid, professionaalse külalislahkuse traditsioone ja atraktiivseid maastikke tuleks tutvustada Aadria ja Joonia mere piirkonna kaubamärgi abil, kuna neile teguritele tuginev turism võib oluliselt kaasa aidata jätkusuutlikule majanduskasvule, noorte tööhõivevõimalustele ja sotsiaalsele kaasatusele, arvestades, et praegu asuvad „[p]ooled Euroopa rannikuturismiga seotud töökohtadest [...] Vahemere piirkonnas ja seal toodetakse ka pool selle sektori lisaväärtusest”⁽¹²⁾;

Järeldused

50. rõhutab siin vaadeldava ELi kolmanda makropiirkondliku strateegia olulisust. Strateegia tugineb olemasolevatest makropiirkondlikest strateegiatest saadud kogemustele, mis võimaldab arendada uut innovaatilist ja arukat koostööd ning innovaatilist katselist, kogemusõppel („learning by doing”) põhinevat mitmetasandilise valitsemise lähenemisviisi, taotledes samas koostoimet ja tavade jagamist teiste ELi strateegiatega;

51. juhib tähelepanu EUSAIRi tähtsusele, andmaks uut hoogu piirkonna ühiste probleemidega tegelemisele ning jätkusuutliku majandusliku ja sotsiaalse heaolu edendamisele, keskendudes eriti majanduskasvule ja töökohtade loomisele kooskõlas strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega. Selle saavutamiseks parandatakse piirkonna atraktiivsus, suurendatakse selle konkurentsivõimet ja tõhustatakse piirkonna ühenduvust, et muuta Aadria ja Joonia mere piirkond oluliseks sõlmpunktiks;

52. kutsub Euroopa Komisjoni üles etendama võtmerolli innovaatilises mitmetasandilise valitsemise koordineerimise ja elluviimise platvormis, kus otsused tehakse ühiselt, et tagada sidusrühmade poliitiline pühendumus ja osalus ELi, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Strateegiale kindla ja laiaulatusliku toetuse tagamiseks tuleks kaasata ka erasektor ja kodanikuühiskond, kasutades ülalt alla ja alt üles suunatud teabevahetust, vastutust ja läbipaistvaid tulemusi, nt avatud andmeportaali, EUSAIRi käsitleva majandusliku ja sotsiaaldialoogi iga-aastane foorum jne;

53. rõhutab, et ELi integratsioon on neljast ELi liikmesriigist ja neljast ELi mittekuuluvast riigist koosneva EUSAIRi põhielement, ning tõstab esile tihedama koostöö tegemise kaudu saavutatava leppimise, julgeoleku, stabiilsuse ja jõukuse elemendid ning piirkondade osa esmatähtsate osalejatena piirkondliku isevalitsemise, suutlikkuse suurendamise, detsentraliseerimise ja demokraatia edendamisel.

Brüssel, 26. juuni 2014

*Regioonide Komitee
president*

Michel LEBRUN

⁽¹¹⁾ COM(2013) 216 final.

⁽¹²⁾ COM(2014) 86 final.